

תכנית הלימודים של מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו

לשנת הלימודים 2014-2015

תוכן עניינים

<u>2</u>	<u>לוח תאריכי הלימודים</u>
<u>3</u>	<u>מערכת השעות</u>
<u>5</u>	<u>סילבוס: קורסי חובה</u>
<u>10</u>	<u>קורסי ליבה ובחירה פסיכואנליטיים סמסטר א'</u>
<u>13</u>	<u>קורסי ליבה ובחירה פסיכואנליטיים סמסטר ב'</u>
<u>18</u>	<u>קורסי בחירה בינתחומיים וחברתיים</u>
<u>20</u>	<u>קורסי בחירה במפגשים מרוכזים לאורך השנה</u>
<u>23</u>	<u>קבוצות למידת המשך</u>

תכנית הלימודים 2014-2015

תכנית הלימודים המתפרסמת כאן כוללת:

- לוח התאריכים בשנת הלימודים
- מערכת השעות של הקורסים והסמינרים בתוכנית ההכשרה
- מערכת השעות של הסמינרים וקבוצות הקריאה מחוץ להכשרה
- פירוט קורסי החובה, קורסי הליבה וקורסי הבחירה
- הפעילויות הלימודיות מחוץ לתוכנית ההכשרה

לוח תאריכי הלימוד לשנת 2014-2015

סמסטר א' מתקיים בין התאריכים 28 באוקטובר 2014 ועד 3 בפברואר 2015:

28.10.14	פורום התחלת השנה
4.11.14	לימודים - התחלת סמסטר א'
11.11.14	לימודים
18.11.14	לימודים
25.11.14	פורום
2.12.14	לימודים
9.12.14	לימודים
16.12.14	לימודים
23.12.14	לימודים (חנוכה)
30.12.14	פורום
6.1.15	לימודים
13.1.15	לימודים
20.1.15	לימודים
27.1.15	פורום
3.2.15	לימודים - סיום סמסטר א'

חופשת סמסטר:

10.2.15
17.2.15
24.2.15

סמסטר ב' - מתקיים בין התאריכים 3 במרץ 2015 ועד 30 ביוני 2015:

שימו לב כי הלימודים לא מתקיימים ביום הבחירות 17.3.15, בחופשת הפסח ב-7.4.15, וכן בערב יום הזכרון ב-21.4.15. כמו כן אין לימודים ב-14.4.15 עקב יום החזון, ובמקום זאת יש לימודים ב-28.4.15.

3.3.15	לימודים - התחלת סמסטר ב'
10.3.15	לימודים
17.3.15	אין לימודים - יום בחירות
24.3.15	לימודים
31.3.15	פורום
7.4.15	אין לימודים - חופשת פסח
14.4.15	יום חזון (במקום לימודים)
21.4.15	אין לימודים - ערב יום הזכרון
28.4.15	לימודים (במקום פורום)
5.5.15	לימודים
12.5.15	לימודים
19.5.15	לימודים
26.5.15	פורום
2.6.15	לימודים
9.6.15	לימודים
16.6.15	לימודים
23.6.15	לימודים - סיום סמסטר ב'
30.6.15	פורום סוף שנה

מערכת שעות סמסטר א'

14:30	הטקסטים הראשונים של פרויד אליס בוראס קורס חובה שנה א'	גישות שונות בהבנת הנרקיסיזם וביטוייו בהפרעות אישיות קשות מיכל זלינגר, שושי סיון, ג'יזל ורד, איזבל בן-אמו, רחל קלע קורס חובה שנה ג'	תסביך אדיפוס בחשיבה הפסיכואנליטית – מתחילת הדרך ועד ימינו חנה אולמן, שי פרוגל, ציפי מיידלר, ארנונה זהבי, עדנה בור, גילה עופר קורס חובה שנה ד'
16:15	אנדריי גרין (3) אליס בוראס קורס ליבה*	האם פסיכולוגית העצמי פוגשת תוקפנות? גבי מן קורס ליבה*	העבודה הלילית של הנפש – החלום שרי ציבולסקי, רחל קלע קורס בחירה
18:00	סמינר התהוות גילה עופר סמינר חובה שנה א'	סמינר קליני חני בירן סמינר חובה שנה ג'	סמינר קליני אודי רוזנטל סמינר חובה שנה ד'
19:45	ביון מספר 10 חני בירן קורס ליבה*	החשיבה הקלינית של אוגדן קובי אבשלום קורס ליבה*	
Reading Meltzer's <i>The Psychoanalytic Process</i> Malka Hirsch-Napchan קורס בחירה שיינתן ב-4 מפגשים מרוכזים: Sat 1 November; Fri 2 January; Fri 13 February; Sat 28 March		Projective-Identification - The work of Betty Joseph Naomi Shavit סדנת סוף שבוע מרוכז 26th-27th December 2014	

מקרא:

חובה	ליבה *ניתן לקחת גם כבחירה	בחירה	ילדים **ניתן לקחת גם כבחירה	בינתחומי	בוגרים
------	------------------------------	-------	--------------------------------	----------	--------

מערכת שעות סמסטר ב'

14:30	פרויד המאוחר	גישות שונות בהבנת הנרקיסים וביטוי בהפרעות אישיות קשות (המשך) <u>מיכל זלינגר, שושי סיון, ג'יזל ורד</u> , איזבל בן-אמו, רחל קלע קורס חובה שנה ג'	תסביך אדיפוס בחשיבה הפסיכואנליטית – מתחילת הדרך ועד ימינו <u>חנה אולמן</u> , שי פרוגל, ציפי מיידלר, ארנונה זהבי, עדנה בור, גילה עופר קורס חובה שנה ד'
16:15	ויניקוט II – על השימושים השונים באובייקט גבי מן קורס ליבה*	נקודות מפנה בתולדות הפסיכואנליזה עמנואל ברמן קורס בחירה	להתחיל מבראשית - קריאה בתאורי מקרה פסיכואנליטים בילדים נעמי הולר וציפי מיידלר קורס חובה ילדים**
18:00	סמינר התהוות (המשך) גילה עופר סמינר חובה שנה א'	סמינר קליני (המשך) חני בירן סמינר חובה שנה ג'	סמינר קליני (המשך) אודי רוזנטל סמינר חובה שנה ד'
19:45	מאהבת העברה לאהבה אחר הצהרים - אהבה תשוקה ומיניות בטיפול הפסיכואנליטי חנה אולמן קורס ליבה*	פנטזיות לא מודעות - סמינר קריאה תלמודית בטקסטים קליינאנים מיכל זלינגר ושושי סיון קורס ליבה*	ההתייחסות לחברה ולתרבות בפסיכואנליזה: התיאוריות של פרויד וויניקוט מרכזת הקורס - יעל ברעמי קורס בחירה חברתי

מקרא:

חובה	ליבה *ניתן לקחת גם כבחירה	בחירה	ילדים **ניתן לקחת גם כבחירה	בינתחומי	חברתי	בוגרים
------	------------------------------	-------	--------------------------------	----------	-------	--------

מערכת שעות בימי הפורום – קבוצות קריאה מחוץ לתוכנית ההכשרה

קבוצת קריאה פסיכולוגיית העצמי, רכזת רחל קלע 16:15 אחת לחודש בימי הפורום, סמסטר א+ב
קבוצת קריאה צרפתית, מתאמות גב' ג'יזל ורד וד"ר איזבל בן-אמו 16:15 אחת לחודש בימי הפורום, סמסטר א+ב

פירוט השיעורים

סמינרים קליניים:

הסמינרים הקליניים, פרט לסמינר הילדים, הינם קבוצות הדרכה של כל שנתון בנפרד כקבוצה סגורה המתקיימות במקביל, בסמסטר א' +ב' שעה 18:00

- **סמינר התהוות שנה א' – ד"ר גילה עופר**, קורס שנתי
- **סמינר קליני שנה ג' – גב' חני בירן**, קורס שנתי
- **סמינר קליני שנה ד' – מר אודי רוזנטל**, קורס שנתי
- **סמינר קליני ילדים – גב' ציפי מיידלר**, מתקיים בסמסטר א' שעה 16:15

קורסי חובה:

שיעורי החובה הם קורסים תיאורטיים שניתנים לכל שנתון כקבוצת לימוד סגורה. סמסטר א' +ב' שעה 14:30 (כל קורסי החובה מתקיימים במקביל)

הטקסטים הראשונים של פרויד, גב' אליס בוראס

שיעור חובה סמסטר א' לשנה א'

נעסוק בפרק הראשון של ההיסטוריה של הפסיכואנליזה ולידתה של הפסיכואנליזה דרך מאמרים שכתב פרויד בשנים הראשונות, שכל אחד מהם מהווה ציון דרך ושלב משמעותי בהתפתחות החשיבה של פרויד.

רשימת קריאה:

מתוך - ברויאר י. ופרויד ז. **מחקרים בהיסטוריה** (1895), תרגמה מרים קראוס, ספרים הוצאה לאור: מבוא תקדימי, עמ' 27-31
המקרה של קטרינה, עמ' 159-171
המקרה של אליזבת פון ר., עמ' 171-219
פסיכותרפיה של היסטוריה, עמ' 291-340
מתוך - פרויד ז. **פרוש החלום** (1900), תרגמה רות גינזבורג, עם עובד: זריקה לאירמה, עמ' 154-166
מתבקשים לעצום עיניים, עמ' 315
מתוך - פרויד ז. **פסיכופתולוגיה של חיי היומיום** (1901) הוצאת רסלינג (יצא בקרוב): לידתה של הפסיכואנליזה
זיכרון מסך של הסצנה עם הארון 1897
שכחה של השם סיגנורלי 1898, 1899, 1901
זיכרון מסך עם פולין וגון 1899
מתוך - פרויד ז. **מיניות ואהבה**, 2002, הוצאת עם עובד
שלוש מסות על המיניות (1905), עמ' 17-98

פרויד המאוחר, ד"ר איזבל בן אמו וגב' גיזל ורד

שיעור חובה סמסטר ב' לשנה א'

זרמים פסיכואנליטיים עכשוויים מדגישים שני צירים עיקריים בחשיבתו של פרויד. צירים אלו מאורגנים סביב שתי פרדיגמות: מחד גיסא ההיסטוריה ומאידך גיסא המזוכים והמלנכוליה. ההיסטוריה מובילה למודל הטופוגרפי ולתיאוריית הדחפים הראשונה (דחפי שימור העצמי כנגד הדחפים המיניים). הנרקיסים והמלנכוליה מובילים למודל הסטרוקטוראלי ולדיאלקטיקה בין דחף החיים ודחף המוות. אם

הפרדיגמה הראשונה מושתתת על חיפוש העונג, סיפוק הדחף וריפוי הנירוזזה, הפרדיגמה בה נתמקד מפנה אותנו לנושאים של כאב, חזרתיות והתנגדות לתהליך התרפויטי. מתוך השפע והגיוון שביצירתו של פרויד, נבחר שלושה מאמרים הממחישים את התפתחות המשגותיו.
רשימת קריאה:

- Freud, S. 1915. Mourning and Melancholia. SE., 14: 237-258
_____. 1920. Beyond the Pleasure Principle. SE., 18: 7-64
_____. 1924. The Economic Problem of Masochism. SE., 19: 155-170

גישות שונות בהבנת הנרקסיזם וביטוייו בהפרעות אישיות קשות

מתאמות הקורס: גב' מיכל זלינגר וגב' שושי סיון, מורים נוספים: גב' ג'זל ורד וד"ר איזבל בן אמו, גב' רחל קלע

שיעור חובה שנתי לשנה ג'

מבנה הקורס: הנרקסיזם בכתביו של פרויד – ג'זל ורד ואיזבל בן אמו
נרקסיזם בתאוריה הקליניאנית והניאו-קליניאנית – מיכל זלינגר ושושי סיון
נרקסיזם בתאורית העצמי – רחל קלע
פנל מסכם בהשתתפות כל המרצים סביב שאלות מרכזיות
תוכן הקורס: פרויד תבע את המושג נרקסיזם, ששפך אור על מגוון תופעות נורמליות ופתולוגיות. הוא מתאר תהליך שבו הדחף הליבידינלי נסוג מהאובייקט ומופנה כלפי העצמי. הקליניאנים וממשיכיהם רואים בנרקסיזם ארגון נפשי שמבטל נפרדות, והכרה בקיום האחר ובמציאות – מערך יחסי אובייקט שהתקבע בהתפתחות ומיצר אישיות בעלת מבנה נרקסיסטי. קוהוט מרחיב את הטריטוריה הנרקסיסטית של האדם לכדי מימד התפתחותי בפני עצמו. החוויה הנרקסיסטית מהווה את הכוח המתניע את צורות ההתפתחות המשובשות לכיוון של רפוי.

א. הנרקסיזם בכתביו של פרויד – ג'זל ורד ואיזבל בן-אמו (6 שיעורים):

במסגרת הסמינר השנתי על נושא הנרקסיזם אנחנו נתמקד תחילה במושג זה בעבודתו של פרויד. ניגש למאמר של 1914 "מבוא לנרקסיזם", כאשר נזכיר את מקומו הקרדינאלי בהיבט ההתפתחות ההיסטורית ומהיבט התיאורטי-קליני אצל פרויד. בנוסף לקריאת הטקסט בו נעסוק, נתייחס גם למאמרים שתרמו להתהוות המושג. לאחר 1914, חקר הנרקסיזם הושם בצד בעקבות התפנית של 1920 (טופיקה השנייה וגילוי דחף המוות כנגד דחף החיים). עם זאת, המושג נשאר בעל חשיבות רבה להבנת המשך חשיבתו הפרוידיאנית. נבחר להתייחס גם למספר מאמרים אחרים.
רשימת קריאה:

- Freud, S. 1914. On Narcissism: An Introduction SE., 4:14: 67-102
_____. 1910. Leonardo da Vinci and a Memory of his Childhood. SE., 11: 63-137
_____. 1911. Psycho-analytic Notes on an Autobiographical Account of a Case of Paranoia. SE., 12: 3-82
_____. 1912-13. Totem and Taboo. SE., 13: 1-162
_____. 1915. Mourning and Melancholia. SE., 14: 237-258
_____. 1921. Group Psychology and the Analysis of the Ego. SE., 18: 67-143

ב. נרקסיזם בגישה קליניאנית וניאו קליניאנית – מיכל זלינגר ושושי סיון (8 שיעורים):

במהלך המפגשים נכיר את האופנים בהם החשיבה הקליניאנית מתבוננת במערך שלם של יחסים עם אובייקטים חלקיים ושלמים פנימיים וחיצוניים, שהתקבעו בהתפתחות ומייצרים אישיות בעלת מבנה נרקסיסטי. נתחיל במאמרה של קליין המתארת מנגנוני הגנה ומערך של יחסי אובייקט שנוצרים בכדי להתמודד עם חרדה הקשורה בדחף המוות. היא ממשיגה את המושג הזדהות השלכתית שהוא הבסיס להבנה של המנגנונים העומדים בבסיס יחסי האובייקט הנרקסיסטיים. נמשיך בתפיסתו של רוזנפלד שקושר את המושגים שקליין פיתחה תחת המטריה של יחסי אובייקט נרקסיסטיים. נעבור לשטיינר שרואה בארגון הפתולוגי הנרקסיסטי נסיגה למקלט נפשי, ונסיים עם בריטון העוסק בשאלות של יצירת המרחב הנפשי.

רשימת קריאה:

- קליין מ. (1946), הערות לכמה מנגנונים סכיזואידיים, מתוך: מלאני קליין כתבים נבחרים, ת. ספרים, 2002
Rosenfeld, H. (1987) Ch. 6, Destructive Narcissism and the Death Instinct. pp. 104-125
הספר של רוזנפלד נימצא ב-P.E.P
Rosenfeld, H. (1987). Impasse and Interpretation: Therapeutic and anti-therapeutic factors in the psychoanalytic treatment of psychotic, borderline, and neurotic patients. New Library of Psychoanalysis. London: Tavistock
Steiner.J (1993) Ch. 1. A theory of psychic retreat.1-13 in: Psychic Retreats Pathological Organizations in Psychotic, Neurotic and Borderline Patients. The new library of psychoanalysis. London.
Steiner, J. (1994). "Patient-Centered and Analyst-Centered Interpretations: Some Implications of Containment and Countertransference". Psychoanal. Inq., 14:406-422.

קריאה מומלצת לשטיינר:

- Steiner.J (1993) Ch.5. The recovery of parts of the self lost through projective identification: the role of mourning. pp.54-63. In: Psychic Retreats Pathological Organizations in Psychotic, Neurotic and Borderline Patients. The new library of psychoanalysis. London.
Britton, R. (1989). Chapter Two: The Missing Link: Parental Sexuality in the Oedipus Complex. The Oedipus Complex Today Clinical Implications, 83-101. London. Karnac
Britton, R. (2003) Narcissistic problems in sharing space. pp.165-178. In: Britton, R. Sex, Death, and the Superego Experiences in Psychoanalysis. London. Karnac.

ג. נרקסיזם בגישה קוהוטיאנית – רחל קלע (7 שיעורים):

חלק אחרון זה של הקורס מוקדש לגישתו של היינץ קוהוט, התיאורטיקן והמייסד של גישת העצמי בפסיכואנליזה. יוצגו עקרונותיה הייחודיים של הגישה בהם יש שינוי פרדיגמטי ביחס לתפיסות הקלסיות לגבי נרקסיזם: ראית הנרקסיזם כמרכיב נפשי שיש בו קו התפתחותי חיוני משלו, אשר בו צרכי זולת עצמי בהאדרה ומראה מחליפים את הדחפים כמנועי ההתפתחות המרכזיים. העצמי מקבל מקום של מושג על ביחס למבנים האחרים של האישיות, תפיסת תפקידן של ההגנות ומקומה של התוקפנות משתנים אף הם. לתפיסה זו של הנרקסיזם יש השלכות מהותיות על תפיסת ההעברה הטיפולית ועל הטכניקה.

רשימת קריאה:

- צורות והתמרות של נרקסיזם (1966) ב: קוהוט ה., פסיכולוגית העצמי וחקר רוח האדם, הרהורים בגישה פסיכואנליטית חדשה, תולעת ספרים 2007 עמ' 123-149
Kohut H., The psychoanalytic Treatment of Narcissistic Personality Disorders - Outline of a Systematic Approach, Psychoanalytic Study of the Child 1966 23: 86-113
הרהורים על נרקסיזם וזעם נרקסיסטי (1972) קוהוט ה., ב: פסיכולוגית העצמי וחקר רוח האדם, עמ' 150-183
Kohut Heinz & Ernest S. Wolf, The Disorders of the Self and their Treatment: An outline, IJP, 1978, 59:413-425

בתוך קוהוט ה., כיצד מרפאת האנליזה, 2005, עם עובד:

השפעתה המרפאת של האנליזה: פרקים 5 ו-6

אמירה ראשונית המבוססת על ממצאי פסיכולוגית העצמי עמ' 124-172
פרק 7: גישתה של פסיכולוגית העצמי להגנה ולהתנגדות עמ' 173-211
(שני המאמרים האחרונים נמצאים ב-PEP באנגלית).

תסביך אדיפוס בחשיבה הפסיכואנליטית – מתחילת הדרך ועד ימינו

מתאמת הקורס: ד"ר חנה אולמן, מורים נוספים: ד"ר שי פרוגל, גב' ציפי מיידלר, גב' ארנונה זהבי, גב' עדנה בור, ד"ר גילה עופר.

שיעור חובה שנתי לשנה ד'

הקורס יעסוק בהצגת המושג "תסביך אדיפוס" החל מן המיתוס היווני של סופוקלס, דרך אימוצו על ידי פרויד כאחד מתכני הלא-מודע החשובים של נפש האדם וכלה בהתפתחויות בנות זמננו. חלקו הראשון והנרחב ביותר של הקורס יעסוק בסקירת חשיבתו של פרויד אודות הרעיון ובפיתוחו על ידיו. בהמשך נדון בתפיסת ההתפתחות של הילד ותסביך אדיפוס בגישה הקליניאנית ובגישת יחסי האובייקט.

בסמסטר השני נעסוק בהתבוננות בת זמננו על התסביך האדיפלי: בתפיסת פסיכולוגית העצמי, בדיאלוג בין הפסיכואנליזה לפמיניזם, ובגישה ההתייחסותית.

א. פתיחה: המיתוס של אדיפוס מההיבט הפילוסופי – שי פרוגל

לשעור זה מומלץ לקרוא את המחזה אדיפוס המלך של סופוקלס בתרגומו של אהרון שבתאי ולהביא את הספר למפגש.

ב. תסביך אדיפוס על פי פרויד – ציפי מיידלר

ההכרה של קיום תסביך אדיפוס התגלתה לפרויד במהלך האנליזה העצמית שלו. אנליזה זו הניאה אותו להכיר באהבתו לאמו ובקנאתו לאביו הנמצאת בקונפליקט עם החיבה שהוא רוחש לו. ב 1897 הוא כותב לפליס חברו: "נעשה מובן סוד כוחו של אדיפוס המלך, המיתוס היווני מבליט הכרח שכל אחד מכיר מתוך שזיהה בתוכו פנימה את עקבות קיומו". בהתייחסות ראשונית זו מובן לפרויד משמעות המיתוס המתאשר על ידי החוויה הפרטית ומגלה את אופיו הכללי של תסביך אדיפוס - "לכל יצור אנושי חדש מוצבת המשימה להתגבר על תסביך אדיפוס". פרויד לא תאר את תסביך אדיפוס בצורה שיטתית. אנו נלמד מספר מקורות בהם פרויד פיתח והסביר את מושג זה ונתייחס למקומו של התסביך בהתפתחות הפרט, בפונקציות שלו ובהשלכותיו. רשימת קריאה:

Freud, S. (1897) Letter from Freud to Fliess, October 15, 1897. The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904, 270-273.

Freud, S., (1910) A Special Type of Choice of Object made by Man (163-176) in: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XI (1910) Hogarth Press London

Freud, S., (1920) Beyond the Pleasure Principle (7-64) in: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XVIII (1920-22) Hogarth Press London

Freud, S., (1923) The Infantile Genital Organization. (141-148) in: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925) Hogarth Press London

Freud, S., (1924) The Dissolution of the Oedipus Complex (173-182) in: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925) Hogarth Press London

Freud, S., (1925) Some Psychical Consequences of the Anatomical Distinction between the Sexes (248-260)

in: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925) Hogarth Press London

Freud, S., (1931) Female Sexuality (225-246) in: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XXI (1927-1931) Hogarth Press London

ג. תפיסת ההתפתחות של הילד ותסביך אדיפוס בגישה הקליניאנית ובגישת יחסי האובייקט – ארנונה זהבי

נבחן כיצד שינויים בהמשגה לגבי תסביך אדיפוס אפשרו התפתחויות דרמטיות בחשיבה הפסיכואנליטית לגבי הקשר אם-תינוק בתחילת החיים, החל מהפוזיציות ההתפתחותיות של קליין והמשך בדגש על התפתחות היכולת לחשיבה אצל ביון. נבחן גם את תפיסת ההפנמה של האובייקטים ההוריים כזוג, ואת הגישה של ממשיכיהם של קליין וביון להתפתחות הזהות העצמית בהקשר המגדרי והמיני.

רשימת קריאה לשיעורים (ייתכנו שינויים):

Klein, M. (1945) The Oedipus Complex in the light of early anxieties, *IJP* 26: 11-33

O'Shaughnessy, E. The Invisible Oedipus Complex, in: Britton R, Feldman M, O'Shaughnessy E. (eds) *The Oedipus Complex Today*, Chapter 2, Karnac Books, 1989

Quinodoz, D. (1999). The Oedipus Complex Revisited: Oedipus Abandoned, Oedipus Adopted, *IJP* 80, pp 15-30

Segal, H. The Early Stages of the Oedipus Complex, in: *Introduction to the Work of Melanie Klein*, pp 103-116, Karnac Books, 1964

קריאת רשות:

- Alvarez, A. (2010) Types of sexual transference and countertransference in psychotherapeutic work with children and adolescents, *Journal of Child Psychotherapy*, 36:211-224
- Barrows, P. (1995). Oedipal Issues at 4 and 44. *Psychoanal. Psychother.*, 9:85-96
- Britton, R. The Missing Link: parental sexuality in the Oedipus Complex, in: Britton R, Feldman M, O'Shaughnessy E. (eds) *The Oedipus Complex Today*, Chapter 4, Karnac Books, 1989
- Fonagy, P. (2008). A Genuinely Developmental Theory of Sexual Enjoyment and its Implications for Psychoanalytic Technique, *JAPA*, 56:11-36
- Klein, M. (1958) On the development of mental functioning, *IJP* 39: 84-90

ד. תסביך אדיפוס על פי פסיכולוגיית העצמי – עדנה בור

קוהוט תאר רצף התפתחותי ובו עשויים להתרחש מצבים שונים של הפאזה האדיפלית: מחד, העצמי האדיפלי, הבריא, המוזן במטריצה עצמי זולת עצמי רואה ומואדר והוא מתאפיין בביטויי חיבה, גאווה, אסרטיביות מכוונת מטרה ואידאל. ומנגד, העצמי האדיפלי, שאינו זוכה להענות אמפתית ונותר מועד לפרוק והצפה של חרדות, פנטסיות ודחפים תוקפניים ומיניים. בקורס נעסוק בשני מצבים אלו וכן באלטרנטיבה שמציע קוהוט למיתוס המכונן של אדיפוס. במידת האפשר נתבונן על ההשלכות הטיפוליות הנובעות משינוי תפיסה זה.

רשימת קריאה:

- Kohut, H. (1982). Introspection, Empathy, and the Semi-Circle of Mental Health. *Intern. J. Psycho-Anal.*, 63:395-407
- Kohut, H. (1979) The two analyses of Mr. Z. *Int J Psychoanal.* 60(1):3-2-27
- קוהוט, ה. {1984} בחינה מחודשת של חרדת הסרוס, בתוך: כיצד מרפאת האנליזה הוצ. עם עובד, ת"א חזן, יורם. (2003) אבות ובנים. הרצאה במכון סאמיט המלצות קריאה והרחבה נוספות תינתנה במהלך הקורס.

ה. פרספקטיבות פמיניסטיות על השלב האדיפלי – גילה עופר.

בשעורים אלו נתבונן בנקודות מבט פמיניסטיות שונות על השלב האדיפלי ובהשפעתן היחסית על המעשה הטיפולי. הנקודות המרכזיות שהטרידו את הפמיניזם בהמשגה האדיפלית הקלאסית היו העדר האם, קנאת הפניס ודמות האשה ה"ברירה". לאחר סקירה כללית באמצעות מאמרו של סטיבן מיטשל נבחר שני מאמרים נוספים להדגמת השיח הפמיניסטי עם המשגה זו.

Mitchell, S. Gender and sexual orientation in the age of postmodernism: the plight of the perplexed clinician. In: *Gender and Psychoanalysis*. 1(1), pp.45-73

ו. מתסביך למורכבות: השלב האדיפלי בגישה ההתייחסותית – חנה אולמן

מנקודת מבטה של הגישה ההתייחסותית נעסוק בדה-קונסטרוקציה שמציעה גישה זו לחשיבה אודות מרכיבי התסביך האדיפלי (כמו הזדהות, קנאת הפין, האדיפלי השלילי), אשר מבנה את האדיפלי כקליידוסקופ של תבניות אפשריות של יחסים. נדון במשמעות הקלינית של המשגה זו ובמעורבותו של המטפל בהבנייה של המשמעות האדיפלית הנוצרת בכל קשר מטפל-מטופל.

רשימת קריאה:

- Davies, J.M., Kolstein, S.K. (2012). From Oedipus Complex to Oedipal Complexity: Reconfiguring the Negative Oedipus Complex and the Disowned Erotics of Disowned Sexualities. *Am. J. Psychoanal.*, 72:78-79
- Davies, J.M. (2003). Falling in Love with Love: Oedipal and Postoedipal Manifestations of Idealization, Mourning and Erotic Masochism. *Psychoanal. Dial.*, 13:1-27
- Benjamin, J. (1991). Father and Daughter: Identification with Difference — A Contribution to Gender Heterodoxy. *Psychoanal. Dial.*, 1:277-299

ז. שיח מסכם – שולחן עגול.

קורסי ליבה ובחירה פסיכואנליטיים סמסטר א':

אנדריי גרין (3), גב' אליס בוראס

סמסטר א' שעה 16:15

אנדריי גרין טיפל רוב חייו בפציינטים רגרסיבים קשים. הוא התעניין ותרם רבות לתיאורטיזציה של מצבים גבוליים ושל הנרקיסיזם השלילי. הקריאה בעבודותיו עוזרת לנו להבין פציינטים קשים אלו, ומכוונת אותנו גם מבחינת הטכניקה הטיפולית. הקורס מיועד לוותיקים וגם לחדשים.

רשימת קריאה:

הגבול הכפול 1982

למה הרוע? 1988

שני מאמרים מהספר The Private Madness:

ההלוצינציה השלילית

הסובלימציה: גורלו של הדחף המיני שמשרת את דחף המוות, 1990

שני מאמרים מהספר "העבודה של הנגטיב"

האם פסיכולוגית העצמי פוגשת תוקפנות? ד"ר גבי מן

סמסטר א' שעה 16:15

יש הטוענים כי פסיכולוגית העצמי מתעלמת מתופעת התוקפנות. הקורס מציע קריאה משותפת של טקסטים העוסקים בסוגית התוקפנות על פי החשיבה של פסיכולוגית העצמי ותגובות לה. קריאה זו תהווה בסיס לדיון בדוגמאות הקליניות של המשתתפים. מיקוד מיוחד ינתן לשאלות הבאות:
כיצד לפגוש תוקפנות? כיצד ניתן למוסס אותה? האם ניתן לשנות את הסתכלותנו על התוקפנות ממקום שרואה אותה כתוצר של גורמים מולדים לעמדה אמפתית שעושה מקום לסבל הגלום בתוקפנות? היכן המטפל מעמיד את עצמו? מה הוא מקומן של חמלה ומחילה? ההנחה היסודית שתנחה אותנו היא שתוקפנות היא מצב תלוי קונטקסט, לפיכך אופן ההתייחסות של המטפל ולקחת אחריות על ידו, הינם מפתח להתמרתה.

נושאים על פי השיעורים:

1. קוהוט, זעם נרקיסיסטי
2. אורנשטיין אנה, גורלו של זעם נרקיסיסטי
3. מיטשל והריס, תגובה התייחסותית וקליניאנית למאמרה של אורנשטיין
4. לחמן, התמרת תוקפנות, פרק 1
5. לחמן, התמרת תוקפנות, פרק 9
6. לחמן, התמרת תוקפנות, פרק 10
7. אורנשטיין, טראומה, זיכרון ורצף נפשי
8. קאר, פסיכואנליזה והלם קרב
9. גנט, מזוכיזם
10. מן, בין התמסרות, הכנעות והתמוססות
11. גרוטשטיין, מדוע אדיפוס ולא ישו?

רשימת קריאה:

Kohut, H., (1972), Thoughts on Narcissism and Narcissistic Rage. *Psychoanalytic Study of the Child*, 27, 360 – 400.

Orenstein, A. (1998), The Fate of Narcissistic Rage in Psychotherapy. *Psychoanalytic Inquiry*, 18: 55-70.

Mitchell, S., (1998) Commentary on Case. *Psychoanalytic Inquiry*, 18: 89–99.

Harris, A. (1998), Discussion of Anna Ornstein's "The Fate of Narcissistic Rage in Psychotherapy". *Psychoanalytic Inquiry*, 18: 82 – 88.

- Lachmann, F. M. (2000), Self Psychology Strikes Back. In: *Transforming Aggression*, Ch. 1, 1 – 24.
- Lachmann, F. M. (2000), The Empathy that Enrages, In: *Transforming Aggression*, Ch. 9, 173 – 190.
- Lachmann, F. M. (2000), A Requiem for Countertransference. In: *Transforming Aggression*, Ch. 10, 191 – 208.
- Ornstein, A. (1994), Trauma, Memory and Psychic Continuity, *Progress in Self Psychology*, 10: 131 - 146.
- Carr, R., (2011), Psychoanalysis and Combat Trauma: The Analysis of a Worn-Torn Soldier, IAPSP, 34TH Annual International Conference.
- Ghent E., (1990), Masochism, Submission, Surrender – Masochism as a Perversion of Surrender. *Contemporary Psychoanalysis*, 26: 108 – 136.
- מן, ג. (2009) בין הכנעות, התמסרות והתמוססות: מעבר לעקרון האינטרסובייקטיביות. שיחות כג עמ' 161-169.
- Grotstein, Why Oedipus and not Christ? (2000). In: Who is the Dreamer Who Dreams the Dream? The Analytic Press, Inc., London Ch. 8, p. 219 – 253.
- מן, ג. (2011), התבוננות הקשרית (קונטקסטואלית) על הטיפול בתוקפנות, שיחות, כ"ו, עמ' 32 – 38.

העבודה הילית של הנפש – החלום, גב' שרי ציבולסקי וגב' רחל קלע

מסטר א' שעה 16:15

בקורס זה נעסוק במקומם של החלומות בחיי הנפש מתוך נקודת מבט התפתחותית, הן של האדם והן של הפסיכואנליזה. ננסה לראות את האופן בו החלומות מספרים את סיפור הנפש ומסייעים לכינונה ולהרחבתה, החל במבט על החלום כדרך המלך אל הלא מודע וכמייצג הדחפים והמשאלות הלא מודעות אצל פרויד, דרך המבט הקליניאני על החלום כביטוי העברתי. בהמשך נעסוק בחלום כמציג של תיאטרון הנפש ויחסי האובייקט שלה ונגיע למבט על החלום כמספר את שברו של העצמי ואת אפשרות איחוי. נדון במבט על החלום הסובייקטיבי כמתהווה ומקבל משמעות בהקשר האינטרסובייקטיבי. את השיעורים תלווה, בנוסף לחומר התיאורטי, התנסויות מסוגים שונים בהוויית החלום: צפייה בסרטים, עבודה על חלומות של מטופלים ומטפלים וקריאת שירי חלום.

רשימת קריאה על פי שיעורים:

שיעור 1+2:

אגי משעול, לחטוף את השיר לפני השכל, מחברת החלומות, 1995, 5-6.

פרויד ז. (1901) על החלום, עמ' 101-35, רסלינג 2004.

שימבורסקה ויסלבה, בשבח החלומות, מתוך *בשבח החלומות*, קשב לשירה 2012.

סרט

שיעור 3:

אגי משעול, אני מרלין (שם עמ' 11).

קליין מ. *כתבים נבחרים* (1940, 1957), עורך יהושע דרבן, עמ' 107-109 ועמ' 271-283 ת. ספרים 2003.

עבודה על חלום

שיעור 4:

האריס ויליאמס מ. (עורכת) *מקראת מלצר*, פרק 2: חיי חלום- התיאטרון לבריאת משמעויות, עמ' 42-53, תולעת ספרים 2013.

שיעור 5:

Khan M.R the Use and Abuse of Dream in Psychic Experience, in: *Dream Discourse*

Today, ed. Flanders S. pp. 91-99 Routledge 1993.

פונטאליס ז.ב. (2000) *חלומות* עמ' 29-30, 34-35 תולעת ספרים 2004.

עבודה על חלום

שיעור 6:

אגי משעול, (שם עמ' 27) מולי לאורך השורה הראשונה

אוגדן ת.ה (1996, 2001 בהתאמה) מתוך *על אי היכולת לחלום*, עם עובד 2011: מתוך הפרק לקרוא את וויניקוט עמ' 207-215

מתוך בחינה מחודשת של שלושה היבטים בטכניקה הפסיכואנליטית עמ' 141-161.
הקרנת חלום מסרט

שיעור 7+8:

אגי משעול, (שם עמ' 46) אני עומדת בשדה פתוח.

קוהוט ה. (1984) גישתה של פסיכולוגית העצמי להגנה ולהתנגדות, מתוך: *כיצד מרפאת האנליזה*, עמ' 177-211 עם עובד 2005.

עבודה על החלום שבספר *מוות בוונציה* של תומאס מאן.

שיעור 9:

אגי משעול, הייתי לבד (שם עמ' 16).

Stolorow R. D., Atwood G.E (1982) *Psychoanalytic Phenomenology of the Dream*. Annual of Psychoanalysis, 10:205-220.

עבודה על חלום

שיעור 10

אגי משעול, (שם עמ' 16) הייתי לבד...

Mack J. Toward a Theory of Nightmares in: *Essential papers on dreams* editor Lansky M, pp 343-375 N.Y University Press.

שיעור 11

Fosshage J.H (2007) the Organizing Function of Dreaming, Pivotal Issues in Understanding and Working with Dreams, International Journal of Psychoanal. 16:213-221.

קורס בין מס. 10, גב' חני בירן

סמסטר א' שעה 19:45

זו השנה העשירית בה נקרא טקסטים נבחרים של בירן. נקרא חומרים אותם טרם קראנו. הקריאה משלבת מסורת של קריאה תלמודית, הבנויה על קריאת החומר בצוותא ועל חקירתו. כן גם ננסה ללמוד ברוח בירן, שזה אומר להתעכב על האסוציאציות ועל המחשבות שלנו העולות תוך כדי קריאה. בירן קורא ללמידה זו בשם "חלימה בעירות". הפעם נחזור אחורה בזמן, לשנת 1962, לספר "ללמוד מן הניסיון" שם בירן מציב את היסודות לספרים המאוחרים יותר. נתעכב על התהוות המושגים המרכזיים בחשיבתו, כגון: מהי פונקציה של האישיות, מה הקשר בין פונקציית אלפא וחלימה, מהו סיוט, מה היא אי היכולת לחלום, מהו הקשר בין אהבה לקנאה, מה הם אובייקטים מתים, מהו מחסום מגע, מהו מסך ביתא ועוד. בנוסף, נקרא 2 או 3 סמינרים שבירן נתן בסאן פאולו בשנת 1978, שנה לפני מותו, וקפיצה נוספת בזמן נעשה בקריאת המאמר החשוב משנת 1976 בשם: Emotional Turbulence. הקורס מתאים לוותיקים ולמצטרפים חדשים.

רשימת קריאה:

משתתפי הקורס מתבקשים לרכוש את ספרו של בירן "ללמוד מן הניסיון" שיצא בעברית בתולעת ספרים, ולהביאו לשיעור.

בירן, ללמוד מן הניסיון, תולעת ספרים עמ' 19 עד עמ' 49

מינרנים נבחרים מתוך: Bion, Clinical Seminars and other works. Karnac pp.141-240

Bion, Emotional Turbulence in Clinical Seminars and other works. Karnac pp. 295-305

החשיבה הקלינית של אוגדן, מר קובי אבשלום

סמסטר א' שעה 19:45

בכדי להבהיר את רעיונותיו, אוגדן מביא תיאורי מקרים מפורטים ברבים ממאמריו. הסמינר יתמקד בתיאורי המקרים שאוגדן מביא בכדי ללמוד כיצד הוא חושב כאנליטיקאי, מה מנחה את ההתערבויות שלו ודרך בחינה זו של תיאורי המקרים להכיר את אופן עבודתו כקלינאי שמיישם את תיאורית יחסי אובייקט עם דגש חזק על התיאוריה של ביון. רוב תיאורי המקרים שנקרא נכתבו לאחר שאוגדן ניסח את תפיסתו על השלישי האנליטי (1994) ודרכם נראה כיצד הבנת מושג זה משפיעה על אופן ההקשבה שלו בשעה האנליטית ועל ההתערבויות שלו בשעה, כמו על הבנתו לגבי אספקטים שונים של הטיפול הפסיכואנליטי למשל: הבנת חלומות, כללי טכניקה, הבנת התהליך האנליטי בכללותו, מחשבה על איך פועלת נפש האדם, החזקה אנליטית, הכלה אנליטית.

רשימת קריאה:

1. אוגדן, (1991) הפגישה האנליטית הראשונה, מתוך הקצה הפרימיטיבי של החוויה, הוצאת עם עובד (2001), פרק 7: עמ' 128-143
2. Ogden, T. H., (1991) Analysing the Matrix of Transference Int. J Psycho-Anal., 72: pp.357-373
3. אוגדן, (1994) השלישי האנליטי: עבודה עם עובדות קליניות אינטר-סובייקטיביות. מתוך אי היכולת לחלום, הוצאת עם עובד (2011) עמ' 71-93
4. אוגדן, (2004) על החזקה והכלה, הוויה וחלימה. מתוך אי היכולת לחלום, הוצאת עם עובד (2011) עמ' 257-275
5. אוגדן, (1995) אנליזה של צורות חיות ומוות בהעברה/העברה נגדית. מתוך אי היכולת לחלום, הוצאת עם עובד (2011) עמ' 120-140
6. אוגדן, (1994) מושג הפעולה המפרשת. מתוך אי היכולת לחלום, הוצאת עם עובד (2011) עמ' 102-119
7. אוגדן, (1996) בחינה מחודשת של שלושה היבטים בטכניקה הפסיכואנליטית. מתוך אי היכולת לחלום, הוצאת עם עובד (2011) עמ' 141-161
8. אוגדן, (2004) אומנות זו של הפסיכואנליזה: לחלום חלומות שלא נחלמו וזעקות שנקטעו. מתוך אי היכולת לחלום, הוצאת עם עובד (2011) עמ' 235-256
9. Ogden, T. H., (2003) What's True and Who's Idea Was It?, Int. J. Psycho-Anal., 84: pp. 593-606
10. אוגדן, (2009) על דיבור-שהוא-חלימה. מתוך לגלות מחדש את הפסיכואנליזה, הוצאת תולעת ספרים (2013) פרק 2 עמ' 35-52

קורסי ליבה ובחירה פסיכואנליטיים סמסטר ב':

ויניקוט II – על השימושים השונים באובייקט, ד"ר גבי מן

סמסטר ב' שעה 16:15

שלושה צירים עיקריים מאפיינים את הגותו של ויניקוט: מקום האם/סביבה, ניסוח חדש של תיאורית התוקפנות, והאזור הפוטנציאלי. הקורס יתמקד הפעם במאמרים אשר מדגימים את חשיבתו של ויניקוט על אופני השימוש באובייקט: אופני הנוכחות הטיפולית אשר מחוללים התפתחות תקינה של העצמי, מקלפים קליפות הגנתיות, מייצרים השתייכות לעולם התרבות שבו אנו חיים ופותרים אינסוף אפשרויות לגיבוש העצמי האמיתי וחירותו. הדיון שלנו בסוגיות אלה יעשה תוך קריאה במאמריו של ויניקוט ואף יעשה שימוש בחומרים של ממשיכיו אשר גלגלו את רעיונותיו הלאה: אייגן, בולס, גנט, וגרוטשטיין. קריאה תלמודית משותפת מתוך הטקסטים תהיה מלווה בדיון בדוגמאות הקליניות של המשתתפים.

נושאי הקורס*:

ויניקוט - חרדה מלווה בחוסר בטחון (1952)
 ויניקוט - משוקעות אימהית ראשונית (1956) בהקשר למאמריו של ויניקוט על הדמוקרטיה (1950)
 ויניקוט - The Mother's Contribution to Society (1957)
 ויניקוט - האם כמראה (1967), בהקשר לציוריו של פרנסיס בייקון
 בולס - האובייקט הטרנספורמטורי (1984)
 ויניקוט - השימוש באובייקט (1968)
 אייגן - אזור האמונה (1981) - דיון על השימוש באובייקט
 גנט - מזוכים, התמסרות והכנעות (1990) - דיון על השימוש באובייקט
 גנט - פרדוקס ותהליך (1992) - דיון על השימוש באובייקט
 גרוטשטיין - Why Oedipus and not Christ? (2001) - דיון על השימוש באובייקט
 ויניקוט - מקום החוויה התרבותית (1967)
 *רשימת הנושאים הסופית תבחר בשיח עם התלמידים, בהתאם להעדפותיהם.

רשימת קריאה:

Winnicott, D.W. (1952). Anxiety associated with insecurity. In: *Through Paediatrics to Psychoanalysis*. Pp. 97-100. London: Karnac Books, 1992.
 Winnicott, D.W. (1956). Primary maternal preoccupation. In: *Through Paediatrics to Psychoanalysis*. Pp. 300-305. London: Karnac Books, 1992.
 Winnicott, D. W. (1957) The Mother's Contribution to Society. In: *Home is where we start from*. Pp. 123 - 127. Penguin Books, 1986.
 Winnicott, D.W. (1967). Mirror role of mother and family in child development. In: *Playing and Reality*. Pp. 111-118. New York: Basic Books, 1971.
 Bollas, C. (1984). The Transformational object. In: *The Shadow of the Object. Psychoanalysis of the unthought known*, pp. 13-29. New- York.
 מן, ג. (1998). בולס - גלגולים מויניקוט, בין ופריד, שיחות י"ב
 Winnicott, D.W. (1968). The use of an object and relating through cross identifications. In: *Playing and Reality*. Pp. 86-94. New York: Basic Books, 1971.
 Eigen, M., (1981). The Area of Faith in Winnicott, Lacan and Bion. *International J. of Psychoanal.* 62: 413 - 433.
 Ghent, E., (1990) Masochism, Submission, Surrender – Masochism as a Perversion of Surrender , *Contemporary Psychoanalysis*, 26: 108 – 136.
 Ghent, E., (1992) Paradox and Process , *Psychoanalytic Dialogues*, 2: 135 – 159.
 Grotstein , J., (2000) Why Oedipus and not Christ? In: *Who is the Dreamer Who Dreams the Dream?* The Analytic Press, Inc., London Ch. 8, p. 219 – 253.
 Winnicott, D. W., (1967). The Location of Cultural Experience
 In: *Playing and reality*, p. 95 -103. Basic Books, 1971.

נקודות מפנה בתולדות הפסיכואנליזה, פרופ' עמנואל ברמן

סמסטר ב' שעה 16:15

סמינר זה יעסוק בתולדות הפסיכואנליזה, אך הדגש לא יהיה על ההתפתחות המושגית והקלינית כשלעצמה, אלא על הבנתה בהקשר אישי, בין-אישי, חברתי וארגוני. הפגישה הראשונה תוקדש לחשיבה עקרונית על "ההיסטוריה של הרעיונות" בכלל, ועל ההיסטוריה של הפסיכואנליזה בפרט, כמושפעות מנסיבות תרבותיות ופוליטיות, מדפוס אישיות ודילמות אישיות של הוגים מרכזיים, מאינטראקציות בין עמיתים ובתוך דיאדות של מטפל-מטופל, ומדינמיקות של ארגונים ומוסדות. בהמשך נתמקד בעשר נקודות מפנה מעניינות, אחת לכל פגישה, החל ביחסיו של פריד עם דמויות מרכזיות בחייו האישיים והמקצועיים ובמשברים ביחסים אלה, דרך דיוני המחלוקת בלונדון ויחסי קליין-ויניקוט, ועד להיווצרות פסיכולוגיית העצמי והגישה ההתייחסותית בארה"ב. על כל אחד מנושאים אלה תידרש קריאה הנוגעת לו, וכן יוצעו המלצות על מקורות נוספים להרחבת היריעה.

רשימת נושאים על פי שיעורים:

פגישה 1 – מבוא.

עמנואל ברמן (1999), "המלך הוא עירום?" שיחות, י"ג (3), 260-261.

פגישה 2 – פרויד וברויר.

יוזף ברויר (1895), סיכום תיאורטי. מחקרים בהיסטוריה (ברויר ופרויד). צפת: ספרים, עמ' 249-265.
זיגמונד פרויד (1914), לתולדות התנועה הפסיכואנליטית. כתבי זיגמונד פרויד 3. תל אביב: דביר, עמ' 185-190.

זיגמונד פרויד (1925), "דיוקן-עצמו". כתבי זיגמונד פרויד 3. תל אביב: דביר, עמ' 280-287.

פגישה 3 – פרויד ופליס.

פיטר גיי (1988), פרויד: פרשת חיים לזמנו. תל אביב: דביר, 57-60, 77-93.
The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904. J.M. Masson, ed. (1985). Cambridge: Harvard. [ייבחרו כמה מכתבים לקריאה].

פגישה 4 – פרויד ויונג.

זיגמונד פרויד וקארל גוסטב יונג (1906-1914), חליפת מכתבים: מבחר. תל אביב: רסלינג, 2008. [ייבחרו כמה מכתבים לקריאה].

זיגמונד פרויד (1925), "דיוקן-עצמו". כתבי זיגמונד פרויד 3. תל אביב: דביר, עמ' 301-305.
פיטר גיי (1988), פרויד: פרשת חיים לזמנו. תל אביב: דביר, 167-173, 188-202.

פגישה 5 – פרויד ופרנצי.

עמנואל ברמן (2003), הקול האחר: שנדור פרנצי ותרומתו לטיפול הפסיכואנליטי. מבוא לפרנצי, בלבול השפות בין המבוגרים לילד. תל אביב: עם עובד, עמ' 11-13, 16-26, 33-36, 39-43, 45-58.
זיגמונד פרויד (1937), אנליזה סופית ואינסופית. הטיפול הפסיכואנליטי. תל אביב: עם עובד, 2002, עמ' 204-205.

שנדור פרנצי (1932), היומן הקליני. תל אביב: עם עובד, 2013. ג'ודית דופונט, מבוא, עמ' 19-23. היומן: עמ' 127-130 (1 במאי), 208 (26 ביולי), 217-221 (4 באוגוסט), 231-234 (13 באוגוסט), 243-247 (2 באוקטובר).

פגישה 6 – דיוני המחלוקת בלונדון.

חנה סגל (1979), מלאני קליין. תל אביב: עם עובד, 1998, עמ' 87-99.
The Freud-Klein Controversies, 1941-45. P. King & R. Steiner, eds. (1991). London: Routledge. [ייבחרו קטעים מהמבואות ומהדיונים].

פגישה 7 – קליין וויניקוט.

דונלד ו' ויניקוט (1962), מבט אישי על התרומה הקליניאנית [כולל המבוא]. עצמי אמיתי, עצמי כוזב. תל אביב: עם עובד, עמ' 221-232.
Phyllis Grosskurth (1986), Melanie Klein: Her World and her Work. New York: Knopf, pp. 397-402.

The Spontaneous Gesture: Selected Letters of D.W. Winnicott. F.R. Rodman, ed. (1987). Cambridge: Harvard [also in PEP], pp. 25-27, 33-38, 71-74, 94-97.

פגישה 8 – הפילוג עם לאקאן בצרפת.

Elizabeth Roudinesco (1990), Jacques Lacan & Co.: A History of Psychoanalysis in France. Chicago: University of Chicago. [ייבחרו קטעים מהספר].
פגישה 9 – התהוות פסיכולוגיית העצמי.

Charles B. Strozier (2001), Heinz Kohut: The Making of a Psychoanalyst. New York: Farrar, Straus & Giroux, chapters 18, 19, 23, 24, 26. [התרגום העברי בהכנה – ננסה להשיג].

פגישה 10 – שבירת המונופול הרפואי בפסיכואנליזה האמריקאית.

זיגמונד פרויד (1926), לשאלת האנליזה בידי מי שאינם רופאים. הטיפול הפסיכואנליטי. תל אביב: עם עובד, 2002, עמ' 149-150, 195-200 [ובמבוא: עמ' 30-31].
Martin S. Bergmann (2000). Review of Wallerstein: Lay Analysis – Life within the Controversy, 1998 [also in PEP]. Psychoanalytic Quarterly, 69:162-167.

פגישה 11 – התהוות הגישה ההתייחסותית.

לואיס ארון (1996), המפגש: הדדיות ואינטרסובייקטיביות בפסיכואנליזה. תל אביב: עם עובד, 2013, עמ' 31-61.

עמנואל ברמן (1997), הדדיות ואינטר-סובייקטיביות במפגש הטיפולי: הרקע ההיסטורי של הפסיכואנליזה ההתייחסותית. שיחות, י"א (3), עמ' 172-182.
רוני באט (2013). מבוא. פסיכואנליזה התייחסותית: צמיחתה של מסורת. ס. מיטשל ול. ארון, עורכים. תל אביב: תולעת ספרים, עמ' 7-16
זוהי רשימה ראשונית – ייתכנו שינויים.

להתחיל מבראשית - קריאה בתאורי מקרה פסיכואנליטיים בילדים, גב' נעמי הולר וגב' ציפי מיידלר

סמסטר ב' שעה 16:15

קורס זה יעסוק בקריאה של טיפולים פסיכואנליטיים בילדים. הוא נועד להיות קורס ראשון ובעיקר מבוא לסדרה אשר תקיף קריאת טקסטים טיפוליים שנערכו על ידי אנליטיקאים מגישות שונות במטופלים במגוון גילאים. בקורס זה נפתח במשמעות הרבה שיש לאתיקה בהקשר של טיפול בילדים ונמשיך בהצגת מספר מחשבות בדבר ראשית התהוות. יעלו מספר שאלות מרכזיות בנוגע להתפתחות ההכרה במציאות השונות, חשיבותם ומשמעותם של הסדיזם ויכולת ההסמלה במיוחד בשלב חיים כה מוקדם. נקרא מחשבות על כך מפריד ומקליין, נראה את המשותף להם והשונה ונעמוד על התרומות המיוחדות בכל תיאוריה. לאחר מכן נעבור לקריאת "הילדה פיגו" של ויניקוט, טיפול פסיכואנליטי בילדה צעירה בו נוכל לראות כיצד ויניקוט מתייחס לתיאוריות של פריד וקליין, איך אלו מהוות בסיס לחשיבתו ואיך מתוך דו שיח עימם עולות התרומות הייחודיות של ויניקוט עצמו.
רשימת קריאה:

Freud (1896) "Project for a Scientific Psychology"
Freud. (1911) ניסוחים בדבר שני עקרונות בדבר ההתפתחות הנפשי
Freud (1915) יצרים וגורלות יצרים
Freud (1920) מעבר לעיקרון העונג
Freud (1925) השלילה
Klein (1930) החשיבות של יצירת סמלים בהתפתחות האני
Klein (1933) The Early Development of Conscious in the Child
Winnicott (1977) The Piggie

מאהבת העברה לאהבה אחר הצהרים - אהבה תשוקה ומיניות בטיפול הפסיכואנליטי,

ד"ר חנה אולמן

סמסטר ב' שעה 19:45

מאמרו של פריד "הערות על אהבת העברה" מסתיים במשפט - "בעשייה הרפואית תמיד ישאר מקום לצדה של התרופה לברזל ולאש, וכך גם לא ניתן יהיה לוותר על פסיכואנליזה שאיננה מוחלטת והמבוצעת כהלכה, כזו שאיננה מתביישת לעשות שימוש ברגשות הנפש המסוכנים ביותר, כדי להביא את החולה לשליטה בהם, לטובתו". בסמינר זה נדון ב"חומר הנפץ" של הרגשות "המסוכנים ביותר" של אהבה ותשוקה שעולים בקשר האנליטי, הן כפוטנציאל לקידום התהליך והן כפוטנציאל נפיץ לחציית גבולות. נתבונן במשמעויות של אהבה ארוטיקה ותשוקה בהעברה ובהעברה הנגדית ובדרכים האפשריות לעשות בהם שימוש. נתחיל במאמרו הסמינלי הנ"ל של פריד ובמאמר של סירלס ושל בולאס המתייחסים להעברה אירוטית ונמשיך בעבודתו של גאבארד, ומאמרים עכשוויים המזוהים עם הגישה ההתייחסותית - של ג'ודי דיוויס, בנגמין, סלווין, כך ואחרים המתייחסים בעיקר לאהבה ותשוקה בהעברה הנגדית.

רשימת קריאה (יתכנו שנויים):

פריד, ז (1915/2002) הערות על אהבת העברה, בתוך: הטיפול הפסיכואנליטי. הוצאת עם עובד, תל אביב. עמ' 120-129.

Searls H.F (1958) Oedipal love in the countertransference. IJPA, 40:180-190
Bollas, C. (1994) Aspects of erotic transference. Psychoanal. Inquiry. 14:572-590
Gabbard G. O (1994) On love and lust in erotic transference, J. of the Amer. Psychoanal. Association. 42:385-403.

Gabbard G.O. (1994) Sexual excitement and countertransference love in the analyst. J. of the Amer. Psychoanal. Association. 42: 1083-1106
Gabbard, G.O (1996) The analyst contribution to erotic transference. Contemporary psychoanal. 32:249.

- Bach, S. (2006) Psychoanalysis and Love, in: Getting from here to there, Analytic love analytic process, NY: The analytic press. Pp. 125-136.
- Davies, J. M. (1994) Love in the afternoon: A relational reconsideration of desire and dread in the countertransference. Psychoanal. Dial. 4:153-170.
- Davies, J.M. (1998). Between the Disclosure and Foreclosure of Erotic Transference-Countertransference: Can Psychoanalysis Find a Place for Adult Sexuality? Psychoanal. Dial., 8:747-766
- Benjamin, J. (1995) What angel would hear me: The erotics of transference. Psychoanal. Inq. 14:535-557.
- Slavin, J. (2002) the Innocence of sexuality. Psychoanal. Quarterly, 72:51-80.
- Kuchuck, S. (2013). Reflections on the Therapeutic Action of Desire. Studies in Gender and Sexuality, 14:133-139

פנטזיות לא מודעות - סמינר קריאה תלמודית בטקסטים קלייניאנים, גב' מיכל זלינגר וגב' שושי סיון

סמסטר ב' שעה 19:45

הגישה הקלייניאנית רואה בפנטזיות הלא מודעות את הכוח המניע והתוכן הראשוני והמהותי של חיי הנפש. מקורן של הפנטזיות הלא מודעות בתחושות גופניות והן מעוגנות וקשורות בדחפים. ההרצאה של סוזן אייזקס משנת 1948 "The Nature and Function Phantasy" וההרצאה של קליין משנת 1952 "מסקנות תיאורטיות אחדות על אודות חייו הרגשיים של התינוק" עמדו במרכז דיוני המחלוקת שהעסיקו את החברה הפסיכואנליטית הבריטית בשנים 1943-1944. ההרצאות באו לתת הסבר תיאורטי מקיף לתיאוריה ההתפתחותית הקלייניאנית, וגיבשו את הייחודיות של התיאוריה. נתעמק במאמרים שנכתבו על סמך הרצאות אלה. נבחן את הקשרים של הפנטזיות הלא מודעות עם עולם האובייקטים, המנגנונים הנפשיים, הדחפים והמציאות, בעזרת טקסטים של חנה סגל, בטי ג'וזף, קטלינה ברונסטיין, אוגדן ואחרים, שנכתבו בעקבות קליין ואייזקס. הסמינר יתנהל כבית מדרש ובו הלומדים שותפים פעילים בתהליך הלמידה. נקרא ביחד את הטקסט, נתעמק, נעלה אסוציאציות ודוגמאות קליניות ונשוטט בטקסטים נוספים שקשורים בנושא.

רשימת קריאה:

קליין מ. (1952) "מסקנות תיאורטיות אחדות על אודות חייו הרגשיים של התינוק", מתוך: מלאני קליין- כתבים נבחרים (2002) תולעת ספרים

Isaacs S. (1948) "The Nature and Function Phantasy" Int.J. psycho-anal. 29 pp. 73-97 (p.e.p)

קריאה נוספת:

ברונסטיין ק. (2008) "מה הם אובייקטים פנימיים?" מתוך: התיאוריה הקלייניאנית - נקודת מבט בת זמננו, עורכת ברונסטיין ק., תולעת ספרים

Joseph.B. (1981) Defence Mechanisms and Phantasy in the Psychoanalytical Process.ch. 8. pp.116-126. In :Psychic Equilibrium and Psychic Change, Selected Papers of Betty Joseph, Edited by Michael Feldman and Elizabeth Bott Spillius (p.e.p)

Ogden T.H., Reading Susan Isaacs: Toward a Radically Revised Theory of Thinking" Int. J. Psychoanal (2011) 92:935-942

Segal H. Phantasy, Introduction to the Work of Melanie Klein, 2nd Edition, 1974, BasicBooks

קורסי בחירה בינתחומיים וחברתיים

חרדה: פסיכואנליזה ואקזיסטנציאליזם, גב' אליס בוראס וד"ר שי פרוגל

סמסטר ב' שעה 16:15

הקורס יעסוק בדיון משווה בין מושג החרדה בפסיכואנליזה לבין מושג החרדה בפילוסופיה האקזיסטנציאליסטית. בפסיכואנליזה נתרכז בעיקר בדיונים של פרויד וגרין ובפילוסופיה האקזיסטנציאליסטית בדיונים של סארטר, קירקגור והיידגר. פרויד מציע לנו תאוריות שונות של החרדה: החרדה האוטומאטית שמתעוררת מול סכנה חיצונית או פנימית. החרדה כאפקט שנשאר אחרי ההדחקה של ייצוג אסור. החרדה מול דחפים ותשוקות אסורות. נעקוב אחרי ההתפתחות של המושג חרדה אצל פרויד בעזרת קטעים מתוך עבודות על היסטריה, ועכבה סימפטום וחרדה. גרין נישען על התיאוריה של פרויד ומפתח אותה. הוא מראה את הקשר בין חרדה ונרקיסיזם: החרדה של האחד, החרדה של הזוג, החרדה של הקבוצה. הבעיה, שהוא מצביע עליה, היא הבעיה של הדו-קיום של האני עם אחר או אחרים. נדון במאמר "החרדה והנרקיסיזם" [1979]. מצב החרדה הקיומית הוא יסוד מכונן של תפיסת הקיום האקזיסטנציאליסטית. בקורס נדון בשלש התייחסויות מרכזיות אליו במסגרת הגות זו: הקשר בין בחירה לחרדה אצל סארטר, היחס בין אתיקה לחרדה אצל קירקגור והולדת החרדה במפגש עם האין אצל היידגר.

סדר השיעורים:

שיעור 1: מבוא - חרדה בפסיכואנליזה ובאקזיסטנציאליזם

שיעורים 2-6: חרדה בפסיכואנליזה - פרויד וגרין

שיעורים 7-11: חרדה באקזיסטנציאליזם - סארטר, קירקגור והיידגר

רשימת קריאה:

זיגמונד פרויד, מחקרים בהיסטריה [1893-1895], תרגום: מרים קראוס, צפת: ספרים, 2004.

זיגמונד פרויד, עכבה, סימפטום וחרדה [1926], תרגום: יאיר אור, תל-אביב: רסלינג.

Andre Green, *Life Narcissism, Death Narcissism* [1983], Trans. By Andrew Weller, Free association books, 2004, chapter 3

ז'אן-פול סארטר, האקזיסטנציאליזם הוא הומניזם, תרגום: יעקב גולומב, ירושלים: הוצאת כרמל, 1988 [1946].

קטע קריאה: ע"מ 31-7

סרן קירקגור, חיל ורעדה: ליריקה דיאלקטית, תרגום: איל לוי, ירושלים: הוצאת מאגנס, 1997 [1843].

קטעי קריאה: "אקדמה" (ע"מ 8-12), "בעיה ראשונה: היש תכלית להשהיית האתי?" (ע"מ 57-72)

מרטין היידגר, "מהי מטאפיסיקה" [1929] מתוך מאמרים: הישות בדרך, תרגום: אדם טננבאום, תל-אביב:

מפעלים אוניברסיטאיים להוצאה לאור, 1999, ע"מ 45-63.

ההתייחסות לחברה ולתרבות בפסיכואנליזה: התיאוריות של פרויד וויניקוט,

מרכזת הקורס – גב' יעל ברעמי

סמסטר ב' שעה 19:45

הקורס יחקור בעזרת מספר מרצים היבטים המתייחסים לתהליכים חברתיים בכתבי האבות המייסדים. השנה החומרים יתבססו על מאמרים של פרויד ושל ויניקוט. מטרת הקורס היא להרחיב את חשיבתנו הפסיכואנליטית כאנליטיקאים העובדים בתוך החדר האנליטי. בקורס נתבונן בחומרים העוסקים במרחבים חברתיים, במיתוסים הקשורים בהם, ונחשוב ביחד כיצד חומרים בלתי מודעים בחברה הרחבה משפיעים בימינו אלה על עבודתנו. נשלב קריאת טקסטים כדי לפגוש ברמה חוויתית את החומרים הללו שהעסיקו את פרויד ואת ויניקוט. את הקורס ילוו חברות הועדה למעורבות חברתית אשר יציעו חיבורים וידברו על רצף בין המרצים השונים. הועדה שלנו מזמינה את כל המרצים בקורס להיות נוכחים לכל אורכו ולתרום לחשיבה הפסיכואנליטית החברתית.

שעורים 1-2 מרצה – גב' אליס בוראס

פרויד, ז., פסיכולוגיה של ההמון ואנליזה של האני, הוצאת רסלינג, 2009.

"הניגוד בין פסיכואנליזה אינדיבידואלית לבין פסיכואנליזה חברתית הרבה פחות חד אם מתייחסים לזה לעומק. בחיים הנפשיים, האחר מתערב כל הזמן, כמודל, כתומך, כיריב וכולי... זאת אומרת שהפסיכולוגיה האינדיבידואלית היא מיד ובו זמנית פסיכולוגיה חברתית" כותב פרויד. בנוסף, אי אפשר להבין את הקבוצה, את החברה, אלא אם כן לוקחים בחשבון את הלא-מודע של האנשים המרכיבים אותה. לכן פרויד מגדיר את הספר הזה: "הדרך המובילה מהאנליזה של הפרט להבנה של החברה..."

שעורים 3-4 מרצה – מר רוני עמיאל

פרויד.ז., טוטם וטאבו, הוצאת רסלינג, 2013.

טוטם וטאבו הוא אחד המאמרים היותר יומרניים של פרויד. דרכו הוא מציע התבוננות עמוקה ונועזת על הרגע המכונן של המעבר מהיות האדם הקדמון קוף להיותו אדם בן אנוש. במאמר זה נותן פרויד לרצח האב (האדיפאלי הראשוני) את המקום הכל כך מרכזי בהוויתנו האנושית. הוא חוקר את האירוע הבראשיתי הזה בהקשר של היווצרות הדת - כלומר המצאת אלוהים, המקום המיוחד של המנהיג, ומנהגי האבלות. כמו כן נרחיב ונדבר על הפרוש המיוחד שלאקאן נתן למאמר - המבנה הפסיכוטי מול המבנה הנורוטי של האישיות.

שעור 5 מרצה – גב' מיכל אילון

פרויד.ז., תרבות ללא נחת, הוצאת דביר, 2009

בתרבות ללא נחת פרויד טוען ש"התרבות המודרנית היא שיאו המוצלח של מאמץ אדיר להכניע את כוחות הטבע, אולם למרות השיפור ברווחתו הפיסית של האדם אין הוא מאושר, שכן התרבות בהסדירה את היחסים בין הפרטים בחברה, שוללת במידה רבה את חירותם. חיי התרבות כרוכים בהתערבות קיצונית ביותר בתשוקותיו של הפרט ובדיכוי צרכיו ויצריו האינסטינקטיביים. האדם החי בתרבות נרדף תמיד על ידי אהבות ושנאות פרימיטיביות שהוא נאלץ להדחיק אל הלא מודע בשל האיסורים והמגבלות שמטילה עליו החברה." נדון בשיעור במסה של פרויד שנכתבה בין שתי מלחמות העולם, ונסה לחשוב עליה במושגים של זמננו. האם אי הנחת היא חלק מהתרבות, האם היא מובנית בתוכה, או שהיא נפרדת ממנה. ומה מקומה של הפסיכואנליזה כחלק מהתרבות בהתמודדות עם אי הנחת.

שעורים 7- מרצה – גב' נעמי הולר, מתדיינת – גב' חני בירן

פרויד.ז., משה והמונוטאיזם, הוצאת רסלינג במבחר כתבים כרך ז

בקריאה ובהדיינות של חני בירן יושם דגש על הנושא של transmission - מעבר של סמכויות שונות מדור לדור ומקבוצה לקבוצה.

שעור 8-9 מרצה – ד"ר גילה עופר

ויניקוט.ד.ו., מיקומה של החוויה התרבותית, מתוך: משחק ומציאות, הוצאת עם עובד 1995 ויניקוט כותב: "השתמשתי במונח חוויה תרבותית כהרחבת הרעיון של תופעות מעבר ושל משחק, אף שאיני בטוח שיש ביכולתי להגדיר את המילה 'תרבות'. בעצם, הדגש הוא על חוויה. בשימוש במילה 'תרבות' כוונתי למסורת המורשת. אני חושב על דבר-מה המצוי במאגר המשותף של האנושות, שיחידים וקבוצות יכולים להרים לו תרומה, וכולנו יכולים לדלות ממנו אם יש לנו מקום לשים בו את מה שאנו מוצאים" (ההדגשה במקור).

שעורים 10-11 מרצה – ד"ר גבי מן

Winnicott. D. W., (1967) Freedom, In: Home is where we start from, (1986), p. 228 - 238, Penguin Books, London.

"I am drawing attention to the danger of freedom which freedom generates".

המאמר, הלקוח מתוך לקט המאמרים "מחשבות על החברה", עוסק בתקופה שאחרי ניצחון בנות הברית על גרמניה, כאשר אירופה געשה בהפגנות חברתיות אשר דרשו סוף למלחמות וחופש לפרט. הדילמה שויניקוט דן בה היא התפר שבין גישה דטרמיניסטית לבין גישה חסרת גבולות המובילה לכאוס, התפר בין החינוך לחופש וההתקפה של החופש את החברה. מדובר על החופש כמוביל לבריאות ויצירתיות, יחד עם הסכנה שהחופש מייצר.

קורסי בחירה במפגשים מרוכזים לאורך השנה

השנה מתקיימים שני קורסים כאלו, בהוראת מרצים אורחים מלונדון. הקורס של מלכה הירש-נפחן, הנערך לאורך ארבעה מפגשים מרוכזים, מהווה קורס סמסטריאלי, ואילו הקורס של נעמי שביט הנערך בסוף שבוע מרוכז, מהווה מחצית מקורס סמסטריאלי.

Reading Meltzer's *The Psychoanalytic Process* (1967)

Malka Hirsch-Napchan, M British Psycho-analytical Society

Dates: Sat 1 November; Fri 2 January; Fri 13 February; Sat 28 March

'The therapeutic method of psychoanalysis is based on the patient's capacity to experience a transference relationship, and to tolerate if not actively participate in his analyst's description and investigation of this transference relationship. The therapeutic benefit for the patient is found in the evolution that depends above all on the meeting of the transference with a congruent countertransference, which the patient can recognize and use towards a goal of comprehension rather than action.'

(Meltzer in a lecture *The Psychoanalytic Process: Twenty Years On*. 1986)

Towards the end of his life when asked which of his books he valued most, Meltzer cited *The Psychoanalytic Process*, his first book published in 1967. In it he reiterates that the basic problem for the mind is of psychic pain and the need for an object in the outside world that can contain the projection of it. The analytic process set in motion with the creation of the setting may enable the transference processes of the patient's mind to unfold and the analyst '*presiding*' over its evolution provides a place where through the *search for the truth* the mind as the apparatus to deal with psychic pain can develop. Bion's influence on his thinking is already noticeable here. Meltzer elaborates Klein's ideas about the inner world and unconscious phantasies and about the centrality of splitting –and- idealization, and projective identification as the basic building blocks for the development of the internal world of object relationships. He enriches the meaning of internal objects and expands on the economic principles, and the geography and architecture of the inner world. He continues with Klein's central notion of the concreteness of the internal world, and the consequences of a phantasied entry into the inner world of internal objects. He suggests that the term *intrusive identification* may be preferable to *projective identification* to clarify the pathology involved, and to distinguish it from the *normal projective identification* described by Bion as the basic unconscious form of communication between the infant and his mother who functions as a containing object, functioning as the '*chamber of maiden thought*'.

The primary task of the analytic process is of enabling the sorting out of the confusions of identities engendered by the intrusive form of projective identification. The book stresses the link between the structure of the mind and the psychoanalytic process and the psychoanalytic function of the transference and the counter-transference which are unconscious and infantile functions of the minds of both patient and analyst. The psychoanalytic process Meltzer regards as having a 'natural history' and proceeding through five phases: the gathering of the transference (differentiated from the performed transference), the sorting of geographical confusions, (struggles against the experiences of separateness from the maternal

object), the sorting of zonal confusions, (struggle with desire and jealousy), the threshold of the depressive position (attacks on the strength of the good object by split off destructive parts), and the weaning process (the establishment internally of the infantile introjective dependence on the mother's breast and in whole object terms on the internal parental couple). The process is of development from *the toilet -breast relationship* to *dependence on the feeding- breast* which involves relinquishing intrusive identification in favor of *introjective identification*, emerging from the interior of the internal mother to relate to the breast at her exterior, moving from the paranoid-schizoid position to experience the depressive pain of integration and separateness. Meltzer describes the concreteness of the internal world which makes it a complex book to read. In it are also budding his later discoveries. In *The Claustum: an investigation of claustrophobic phenomenon* (1992), he explores further the issue of geographical confusions, which is also an elaboration of his seminal earlier paper *The relation of anal masturbation to projective identification* (1966). In it he describes the unconscious phantasy of projective identification with internal parents expressed in and accompanied by anal masturbation, which lead to denigration of parental functions and to a denial of dependence on internal parents. We will start this series with this paper which gives a good introduction to Meltzer and his thinking on the psychoanalytic process, the 'beauty' of it and the part of the personality that is intolerant of this 'beauty' (The Apprehension of Beauty 1988).

Four workshops each comprised of three units:

Part 1-Introductory concepts 1.30h app

Part 2-Discussion of the clinical and technical issues raised in the paper(s): 2h app

Part 3-Clinical presentation and discussion: 1.45 app

Reading:

Main text: Meltzer, D (1967) *The Psychoanalytic Process*. London: Heinemann. Also on PEP WEB

Seminar I The relation of Anal Masturbation to Projective Identification IJPA 47:335-342 (Also : In *The Claustum* (1992)

Seminar II Gathering the Transference and sorting out of confusions
Ch 1, 2, 3 The Psychoanalytic Process

Seminar III The Threshold of the depressive position and weaning
Ch 4, 5

Seminar IV The Analytic Work and Psychoanalysis as a human activity
Ch 8, 9

Recommended additional reading may be assigned later. Readings appear on PEP

סמינר סוף שבוע

Projective-Identification - Betty Joseph's understanding of the concept and its clinical application

A weekend workshop (in Hebrew) 26th-27th December 2014 with

Naomi Shavit, Fellow and Training Analyst, British Psychoanalytical Society (BPAS) and Child and Adolescent Psychotherapist, Tavistock Society of Psychotherapists(TSP)

In 1946 Melanie Klein introduced the term 'Projective Identification' in her paper 'Notes on some Schizoid mechanisms'. Klein is describing at one and the same time a psychological mechanism of defence and a particular type of unconscious phantasy. Namely there is a defensive process of projection and an unconscious phantasy that aspects of the self can be forced into other objects, to enter and affect those objects from within, altering them and controlling them. Klein's original delineation of the concept of projective-identification has been central to later developments in Britain. But in spite of Klein's influence the ideas of contemporary Kleinian analysts differ from hers in several respects. All Kleinian analysts now assume that the analyst's countertransference, using the term in its broadest sense, is at least in part a response to the patient's projective-identification and can be a useful source of information about the patient. This, in turn, informs the formulations of their interpretations. Further developments are Bion's (1959) distinction between normal and pathological projective-identification and later distinctions between various types of projective-identification. In the two-day workshop, which will consist of four theoretical seminars (two theoretical units per day) and two clinical seminars (one per day), our aim would be to elucidate these concepts by focusing in particular on their application to clinical practice. We would concentrate on the work of Betty Joseph and relevant clinical vignettes would be welcome. In the clinical seminars we would discuss the clinical presentations of two detailed, if possible consecutive, sessions by one participant each day.

Friday 26th December 2014:

In the first two seminars I will introduce Melanie Klein's concept of 'Projective-Identification' in the context of the Paranoid-Schizoid Position and give a brief overview of the Post-Kleinian developments of this concept. We will then focus on Betty Joseph's contribution to the understanding of 'projective-identification' and its clinical use. Following my introduction of Betty Joseph's work we will discuss her paper on 'Projective-Identification', in which she refers to the communicative aspects of projective-identification as well as to its defensive use by the patient to maintain his psychic equilibrium.

Reading for discussion

Joseph, B. (1987). Projective identification: some clinical aspects. In E. Spillius (Ed.) (1988). *Melanie Klein Today: Developments in Theory and Practice. Volume 1 : Mainly Theory*. London: Routledge, pp. 138-150. Also published in M. Feldman and E. Spillius (Eds.) (1989). *Psychic Equilibrium and Psychic Change: Selected Papers of Betty Joseph*. London: Routledge, pp. 169-180

Background Reading:

Klein, M. (1946) Notes on some schizoid mechanisms. *International Journal of Psycho-Analysis*, 27:99-110. Also published in 1952a in *Klein, M. Writings*, (1975) Vol.3, 1-24
 Bell, D. (2001) Projective Identification. In C. Bronstein (Ed.), *Kleinian Theory: A Contemporary Perspective*, London: Whurr.

Saturday 27th December 2014:

In the first seminar we will discuss Betty Joseph's paper 'Different types of anxiety and their handling in the analytic situation'

Reading:

Joseph, B. (1978). Different types of anxiety and their handling in the analytic situation. In *Psychic Equilibrium and Psychic Change: Selected Papers of Betty Joseph*, M. Feldman and E. Spillius (Eds.) London: Routledge (1989), pp. 106-115

In the second seminar we will discuss Betty Joseph's paper : 'The patient who is difficult to reach'

Reading:

Joseph, B. (1975). The Patient who is difficult to reach. In *Psychic Equilibrium and Psychic Change: Selected Papers of Betty Joseph*, M. Feldman and E. Spillius (eds.), London: Routledge (1989), pp. 75-87.

קבוצות למידת המשך המתקיימות בימי הפורום

קבוצות אלו מיועדות למי שסיימו את ארבע שנות לימודי החובה של ההכשרה, ומהווים מרחב למידה המשכית לכל עמיתי המכון

קבוצת קריאה בפסיכולוגית העצמי, רכזת גב' רחל קלע

יום הפורום בין 16:15-17:45

בשנה הבאה תוסיף להתקיים קבוצת הקריאה החודשית העוסקת בפסיכולוגית העצמי. הקבוצה תתקיים כרגיל בימי הפורום. הקבוצה פתוחה לכל מי שמתעניין בפסיכולוגית העצמי ולוקח על עצמו להגיע באופן סדיר למפגשים. הקבוצה מתנהלת כקבוצה המתדיינת באופן חופשי ללא מנחה. עסקנו השנה בעיקר במאמרים העוסקים בהעברות הנרקסיסטיות. לקראת סוף השנה התחלנו לקרוא את שתי האנליזות של מר Z. במפגש הראשון בשנה הבאה נקדיש זמן נוסף למאמר זה וכן נבחר יחד מתוך מספר הצעות את חומר הקריאה לשנה הבאה.

קבוצת קריאה צרפתית, מתאמות גב' ג'יזל ורד וד"ר איזבל בן-אמו

יום הפורום בין 16:15-17:45

הקבוצה תמשיך לקרוא מכתבי פסיכואנליטיקאים צרפתיים. נסיים את ספרו של לפלנש ונעבור לקרוא מספרו של גרין – עבודת השלילי.

Jean Laplanche's book (1989): *"New Foundations for Psychoanalysis"*: Chapter 2; Towards the Theory of Seduction and, Chapter 3; The Practical Task of the analyst
(There is a translation in Hebrew at Bookworms)

Andre Green's book: *"The work of the negative"*: Free Association Books Limited (1999)